

Lättläst sammanfattning

Utdrag ur betänkandet Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen, SOU 2018:88, sidor 43 - 68

Kort om utredningens förslag

Vi föreslår en ny lag: lag om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning. Lagen ska även i framtiden förkortas LSS.

Vi föreslår tre nya LSS-insatser:

- Personlig service och boendestöd.
- Personligt stöd till barn.
- Förebyggande pedagogiskt stöd.

Vi föreslår att ledsagarservice ska bli en del av insatsen personlig service och boendestöd.

Vi föreslår också att staten ska ha hela ansvaret för insatsen personlig assistans.

Om förslagen genomförs beräknar vi att statens kostnader kommer att minska med cirka 600 miljoner kronor varje år.

Vi beräknar att kommunernas kostnader samtidigt ökar med mellan 300 miljoner och 400 miljoner kronor om året.

I den här sammanfattningen berättar vi om utredningens uppdrag, bakgrund, vad de nya förslagen betyder och vilka följder vi tror att de får.

Utredningens uppdrag

På uppdrag av regeringen har vi utrett LSS och assistansersättningen.

Utredningen har två huvudsyften:

1. Statens kostnader för personlig assistans får inte blir högre än de är i dag.
2. Insatserna inom LSS ska bli bättre anpassade för dem som behöver insatserna.

Vi har utrett delar av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Vi har också utrett assistansersättningen, som hör till den lag som kallas socialförsäkringsbalken.

Utredningen ger förslag. Senare kommer Sveriges riksdag att fatta besluten.

Andra viktiga utgångspunkter för utredningen

Det är inte bara insatser enligt LSS som ska ge människor möjlighet att delta i samhället. Varje sektor i samhället ska bedriva sin verksamhet så att den blir tillgänglig för alla. Exempel på sådana sektorer är arbetslivet och skolan.

Det handlar också om att alla som behöver ska ha en anpassad bostad och kunna ta del av kultur och andra aktiviteter.

Men många personer med funktionsnedsättning behöver ändå individuellt stöd. Det är det LSS är till för.

Insatserna i LSS, och annat stöd, ska vara flexibla och ge förutsättningar att leva ett så normalt liv som möjligt.

Det ska vara tydligt vad som ingår i LSS-insatserna. Samtidigt är det viktigt att insatserna har hög kvalitet. Därför måste LSS-verksamheter ha möjlighet att utveckla sin kvalitet och kompetens.

Det är också viktigt att lagändringar fungerar som de ska i praktiken.

Sveriges lagar ska främja jämlikhet och delaktighet. Därför har vi utrett till exempel hur människor väljer personlig assistent och regelverket kring det.

I utredningens uppdrag har det också ingått att bedöma om det behövs en ny lag om habiliteringsersättning.

Habiliteringsersättning kan betalas ut till dem som deltar i daglig verksamhet. I dag hanterar kommuner detta på olika sätt.

Bakgrund: LSS och assistansersättningen

Kostnaderna för assistansersättning och LSS-insatser har ökat.

Statens kostnader för assistansersättning ökade med 23 procent mellan år 2005 och 2017.

Kommunernas kostnader för LSS-insatser ökade även de med 23 procent under samma period.

Personerna som får LSS-insatser har blivit fler

Sedan år 1999 har andelen personer i Sverige som får LSS-insatser ökat med 44 procent. Det betyder att gruppen som får insatser är nästan en och en halv gång större i dag än år 1999.

Den insats som har ökat mest är daglig verksamhet. Där är andelen som får insatsen nu 66 procent högre.

Ökning av antalet personer med assistansersättning

Andelen personer i Sverige som får assistansersättning har ökat med 44 procent sedan år 1999. Det finns två huvudförklaringar:

- Det så kallade femte grundläggande behovet infördes i lagen år 1996. Det gjorde det möjligt för personer med psykisk funktionsnedsättning att få assistansersättning om de behöver hjälp som förutsätter ingående kunskaper om dem.
- Personer har fått rätt att behålla assistansersättningen även efter att de har fyllt 65 år.

Förklaringar till ökningen av antalet timmar

Förutom att fler personer får assistansersättning, har många av dem dessutom beviljats fler timmar per vecka. Även de som har personlig assistans via sin kommun har beviljats fler timmar.

Det är svårare att peka ut tydliga orsaker till ökningen av antalet beviljade timmar. Detta gäller både assistansersättning och kommunalt beslutad personlig assistans.

Men antagligen har ökningen av timmar också påverkats av införandet av ett femte grundläggande behov, och av rättigheten för personer som fyllt 65 år att behålla sina insatser.

Fler personer har börjat välja privata anordnare för sin assistans. Det har antagligen ökat antalet assistanstimmar något.

Fler orsaker till ökningarna

Det tog tid innan LSS och assistansersättningen blev kända av alla i målgrupperna. När fler förstod att de kunde ha rätt till insatserna, blev det fler som efterfrågade dem.

Men denna förklaring påverkade mer i början av tidsperioden än nu.

Antalet personer med diagnosen autism eller autismliknande tillstånd har ökat mycket de senaste åren. Många av dem har fått rätt till daglig verksamhet.

De ökade kostnaderna kan inte förklaras av att ersättningen per assistanstimme har ökat. Även om schablonersättningen har höjts med åren, så har den ökningen varit något långsammare än prisutvecklingen i allmänhet, till exempel löneökningen för personliga assistenter.

I den allmänna debatten de senaste åren har det talats mycket om fusk, bedrägerier och felaktiga utbetalningar.

Vi vet att sådant har skett. Men det är mycket svårt att veta hur mycket fusk kan ha kostat. Vi tror att det har ökat kostnaderna något, men antagligen mindre från år 2011 och framåt, då det började krävas tillstånd för att bedriva assistansverksamhet.

Dessutom kan det finnas andra orsaker i samhället som har bidragit till att fler personer får LSS-insatser. Det kan handla om till exempel arbetsmarknadspolitik eller hur vården fungerar. De områdena har vi inte utrett.

Förslag på ändringar i lagen

Vi beskriver både bakgrund och förslag. I det här kapitlet ligger alla konkreta förslag på lagändringar i egna rutor.

Vilka personer som ska omfattas av LSS

Vi föreslår ingen ändring. Samma tre grupper som nu ingår i LSS så kallade personkrets ska finnas kvar.

Däremot ska begreppen i personkretsbestämmelsen ändras så att de blir mer moderna. Till exempel ska det stå ”funktionsnedsättning” i stället för ”funktionshinder”.

Bostaden

Hur personer med funktionsnedsättning bor är avgörande för deras möjligheter att delta på lika villkor i samhället. Om det finns tillgång till vardagsstöd i bostaden är det lättare att välja den sorts bostad man önskar.

- Vi föreslår därför en ny insats, som ska kallas personlig service och boendestöd.
- Den som *inte* bor i gruppboende eller serviceboende, men har behov av stöd i vardagen, ska ha rätt till insatsen. Den kan innebära praktisk hjälp i hemmet, ledsagning, stöd vid föräldraskap och annat motsvarande stöd.
- Även den som bor i gruppboende eller serviceboende kan ha rätt till sådant stöd. Det beror på om det stöd som finns i bostaden bedöms vara tillräckligt eller inte.

Vi vill också påpeka att det är viktigt att bostäder med särskild service inte samlas i ett visst område. De som bor där ska inte isoleras från resten av samhället.

Barn och familjer

Barn med funktionsnedsättning och deras familjer behöver ett mer samordnat och flexibelt stöd. Familjer ska ha möjlighet till avlastning som är anpassad till situationen.

- Avlösarservice fyller en viktig funktion för anhöriga. Insatsen ska finnas kvar, men vi föreslår att den ska kallas bara "avlösarservice", inte "avlösarservice i hemmet". Då blir det tydligare att insatsen inte bara kan ges i hemmet.
- Korttidstillsyn före och efter skoldagen samt under lov är en insats kopplad till skolan. Vi föreslår att den också ska få ett nytt namn: förlängd utbildning i fritidshem.
Åldersgränsen för när skolungdomar kan beviljas denna insats bör följa skollagen.

Boende i familjehem, eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet, är ett bra kompletterande stöd. Vi föreslår ingen ändring i lagen.

Gemenskap

Ledsagning hjälper vissa personer med funktionsnedsättning att delta i olika aktiviteter. Det bidrar till att vara delaktig i samhället och till att ingå i en gemenskap med andra.

- Vi föreslår att ledsagning ska finnas kvar, men den ska inte stå som en egen insats i lagen. Ledsagning ska ingå i den nya insatsen personlig service och boendestöd.

Kontaktperson är en viktig insats. Den bidrar till en aktiv och meningsfull fritid och ger medmänskliga kontakter på ett annat sätt än andra LSS-insatser.

Insatsen kontaktperson ska finnas kvar.

Men utredningen föreslår att insatsen också ska kunna innehålla aktiviteter i grupp.

Gruppaktiviteterna kan ske på olika sätt. Till exempel kan flera personer som har samma kontaktperson samlas i en aktivitet. Det gör stödet mer flexibelt.

Den som inte vill ha gruppaktiviteter måste inte. Den som får stödet måste godkänna att träffarna med kontaktpersonen kan ske genom gruppaktiviteter.

Vi tror också att insatsen kontaktperson kan förbättras på flera sätt. Det kan gälla till exempel att utveckla möjligheterna till fritidsaktiviteter i grupp.

Vi föreslår därför att Myndigheten för delaktighet, Socialstyrelsen, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor och Barnombudsmannen ska få i uppdrag att arbeta med detta.

Sysselsättning

Daglig verksamhet skapar en meningsfull vardag för många. Men de dagliga verksamheterna kan bli bättre. De kan utgå mer från vad personerna vill och kan, och bidra mer till personlig utveckling.

- Vi föreslår därför att när någon beviljas daglig verksamhet ska personen ha rätt att få en individuell kartläggning. Den dagliga verksamheten ska anpassas och utformas utifrån personens behov.
- Vissa personer med funktionsnedsättning står längre från arbetsmarknaden än andra. Vi föreslår att Socialstyrelsen ska ta fram kunskapsunderlag om hur daglig verksamhet kan utformas för att bättre passa dessa personer.
- Vi föreslår också att det ska göras en ny utredning om just daglig verksamhet. I utredningen ska ingå att kartlägga förhållandet mellan daglig verksamhet och arbete och studier. Kanske kan fler gå från daglig verksamhet till en vanlig anställning, eller både studera och ha daglig verksamhet, till exempel.

Habiliteringsersättning kan uppmuntra personer att delta i daglig verksamhet. Vår kartläggning visar att ersättningen används i nästan alla kommuner, men inte exakt lika. Fler kommuner har dock börjat betala ut högre habiliteringsersättning sedan statsbidraget infördes år 2018.

Vi föreslår att statsbidragets effekter på lång sikt ska utvärderas i framtiden.

Det har varit otydligt vilka regler som gäller för utbetalning av habiliteringsersättning.

Vi tycker inte att det behövs en ny lag, men vi föreslår att lagen om vissa kommunala befogenheter ska förtydligas.

Det ska tydligt framgå att kommuner får utbetala habiliteringsersättning till den som deltar i daglig verksamhet.

Samordning och planering

De som omfattas av LSS kan behöva personligt stöd för att få, förstå och använda olika insatser. En individuell plan och hjälp med samordning är viktiga för att skapa ett sammanhållet stöd.

För detta finns insatsen rådgivning och annat personligt stöd. Den ska finnas kvar.

Personen som utför insatsen måste ha särskild kunskap om människor med stora och varaktiga funktionsnedsättningar.

Vi föreslår därför att insatsen i stället ska heta särskilt expertstöd.

Den som behöver kunskap om sin funktionsnedsättning, och stöd för att hantera den i olika situationer, ska få insatsen.

Personligt stöd i det dagliga livet

Personlig assistans skiljer sig från andra LSS-insatser. Stödet och servicen är mer personlig. Utredningen vill att det ska förbli så.

Den som får personlig assistans ska ha stort inflytande över vem som ger stödet.

Man ska kunna få personlig assistans både i mycket personliga, intima situationer och i andra situationer som kräver personligt stöd.

Den personliga assistansen ska utföras av ett begränsat antal personer. Exakt hur många kan inte skrivas in i lagen, men det ska vara en liten personalgrupp. Stödet bygger på kunskap om den som får assistans och på förtroende.

Vi föreslår att den som har fyllt 16 år ska ha rätt till personlig assistans om han eller hon på grund av stor och varaktig funktionsnedsättning behöver praktisk hjälp med sin personliga hygien, måltider, klä av och på sig, eller att kommunicera med andra.

Utredningen har haft i uppdrag att ta fram förslag för att begränsa antalet användare och timmar när det gäller personlig assistans.

Vi har tittat på olika alternativ för detta:

- Vi anser inte att det vore bra att begränsa personlig assistans till att vara ett stöd enbart under vaken tid.
- Vi vill inte ändra reglerna för personer över 65 år.
- Vi vill inte heller att rätten till personlig assistans ska begränsas för personer som inte själva kan definiera innehållet i insatsen. Även de som behöver hjälp för att till exempel välja assistenter eller bestämma hur assistansen ska utföras kan ha stor nytta av assistansen. Att ha personlig assistans främjar jämlikhet och delaktighet också för dem.

Vi har i stället tagit fram andra förslag på ändringar och begränsningar.

Vi föreslår att andra insatser än personlig assistans ska finnas för två grupper:

1. Barn under 16 år.
2. Personer som behöver stöd som kräver ingående kunskaper.

Det gäller till exempel personer som har utagerande beteende, vilket betyder att de skapar situationer som kan vara farliga för dem själva eller andra.

För dessa grupper kan en annan LSS-insats än personlig assistans passa bättre. Det ska vara insatser med större möjligheter till uppföljning och där det är enklare att säkerställa att personalen har rätt kompetens.

- Vi föreslår att det i personlig assistans *inte* ska ingå stöd för behov som förutsätter ingående kunskaper om den som får stödet, det så kallade femte grundläggande behovet.
- Däremot föreslår vi en ny insats: förebyggande pedagogiskt stöd.

Insatsen ska gälla den som har fyllt 16 år och på grund av stor och varaktig psykisk funktionsnedsättning har behov av personligt stöd av ett begränsat antal personer med ingående kunskaper om personen och funktionsnedsättningen.

- Vi föreslår också den nya insatsen personligt stöd till barn.

De som ska ha rätt till insatsen är:

1. Personer under 16 år som på grund av stor och varaktig funktionsnedsättning behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra.
2. Personer under 16 år som på grund av psykisk funktionsnedsättning har behov av hjälp som förutsätter ingående kunskaper.
3. Personer under 16 år som har behov av stöd för omvårdnad.

När det finns möjlighet att välja mellan hjälpmedel eller personlig assistans ska personer med funktionsnedsättning få välja vilket stöd de vill ha.

Men det gäller inte i de fall en person behöver hjälp av flera assistenter samtidigt.

Vi föreslår att man bara ska ha rätt till flera assistenter samtidigt om det inte går att lösa genom hjälpmedel eller att bostaden anpassas.

Vi anser inte att en person som har medicinsk problematik och behov av tillsyn ska få rätt till personlig assistans bara därför.

Däremot bör den som har rätt till personlig assistans kunna få hjälp med egenvård av assistenten, alltså med sådana åtgärder som vårdpersonal har bedömt kan utföras som egenvård. Så är det redan i dag.

Personlig assistans beviljas i dag dels för grundläggande behov, dels för andra personliga behov. Det har varit otydligt i LSS vad ”andra personliga behov” är. Samtidigt har antalet assistanstimmar ökat mest just vad gäller andra personliga behov.

Därför föreslår vi att detta ska göras tydligare i lagen.

- Vi föreslår att den som har rätt till personlig assistans ska beviljas 15 timmar i veckan för andra personliga behov: det dagliga livet i hemmet, att göra inköp, träna och delta i fritidsaktiviteter. Vi beräknar att 15 timmar är en lagom schablon. För behov av ytterligare stöd för specifika aktiviteter ska man kunna beviljas mer tid.
- Vi föreslår att beredskap inte längre ska vara en del av den personliga assistansen. Sådant stöd kan ske på annat sätt, till exempel genom hemtjänst.

Vi anser också att det behövs bättre grunder för att bedöma rätten till personlig assistans.

Vi har inget förslag på lagändring, men vi vill att en utredning undersöker nya metoder för att bedöma om en person har rätt att få personlig assistans, och i så fall i vilken omfattning.

Ansvarsfördelningen mellan stat och kommun

Vi tycker att staten ska ha hela ansvaret för insatsen personlig assistans.

I dag är huvudmannaskapet för personlig assistans delat mellan stat och kommun. Det har skapat problem.

Vår utgångspunkt var att stöd enligt LSS är en del av välfärden, och därför borde vara en kommunal uppgift. Men personlig assistans är annorlunda än andra välfärdstjänster.

Kostnaderna för personlig assistans är ofta höga. Att lägga hela ansvaret hos kommunerna skulle skapa stor oro hos dem som behöver assistens, de som utför den, och kommunerna. Det finns en risk att kostnaderna för små kommuner blir för höga.

- Därför föreslår vi att staten ska ansvara för den personliga assistansen, som även i fortsättningen ska utgöras av assistansersättning.
- Kommunerna ska alltså inte längre fatta beslut om personlig assistans.
- Kommunen ska dock stå för själva utförandet av assistansen om den som behöver stödet begär det.

Vi anser också att det kan behövas en översyn av hur ansvaret för hälso- och sjukvård fördelas mellan kommuner och landsting.

Det handlar bland annat om fördelningen av ansvaret i samband med korttidsvistelse.

Vi föreslår att regeringen undersöker behovet av en sådan översyn.

Privata aktörer och ekonomisk ersättning för personlig assistans

De privata företagen för personlig assistans har blivit fler.

Vi föreslår att assistansersättning ska fortsätta att betalas ut enligt förbestämda schablonbelopp.

Det finns kritik mot schablonerna, men vi har kommit fram till att en schablonersättning per timme ändå har fler fördelar än nackdelar.

Beloppet bör ligga på en nivå som ger den enskilde möjlighet att köpa assistans, men också att välja mellan olika anordnare.

Vi föreslår också att schablonbeloppen ska vara olika beroende på hur assistansen utförs:

- Beloppet ska vara högre när assistansen utförs på obekvämlig arbetstid.
- Beloppet ska vara lägre om assistenten lever i samma hushållsgemenskap, till exempel en sambo.

Vi bedömer att dagens schablon ligger på en rimlig nivå.

Regeringen bedömer varje år om ersättningen ska höjas, och måste då ta hänsyn till flera faktorer. Faktorerna är i första hand utvecklingen av löner och andra priser, antalet anordnare på marknaden och hur stor vinst dessa gör.

- Vi föreslår att schablonersättningen ska kompensera för sjuklönekostnader.

Kommunerna ska inte betala sjuklön för personliga assistenter som inte är anställda av kommunerna.

Om den ordinarie assistenten blir sjuk ska anordnaren ordna en vikarie. Om anordnaren av någon anledning inte kan erbjuda en vikarie, måste kommunen tillfälligt hjälpa personen med assistans.

- Vi föreslår även att det ska ställas högre krav på anordnarna av personlig assistans.

För att få tillstånd att bedriva verksamhet måste nivåerna på de anställdas lön, försäkringar och pension *minst* följa ett centralt kollektivavtal för motsvarande arbetstagare.

Privata anordnare av personlig assistans bör även i framtiden ha rätt att säga nej till personer som vill anlita dem.

Utredningen fick också i uppdrag att undersöka om det går att begränsa anordnares inflytande när någon ansöker om assistansersättning. Det kan finnas problem i att de som utför assistansen kan påverka hur många timmar som beviljas.

Men alla måste få anlita vilket ombud de vill, det gäller även personer med funktionsnedsättning. Vi föreslår därför ingen sådan begränsning.

Kvalitet, uppföljning och tillsyn

Det finns ett regelverk för systematiskt kvalitetsarbete, med tillhörande föreskrifter och allmänna råd. Det räcker i grunden för att säkerställa kvalitet när det gäller LSS-insatser.

Det finns redan olika former av oberoende juridiskt stöd för den som behöver stöd enligt LSS. Vi tycker inte att möjligheterna behöver utökas.

Vi föreslår att kommunernas ansvar ska bli tydligare i lagen:

Kommunen ska fortlöpande följa upp vilka som omfattas av LSS och vilka behov av stöd de har.

Kommunen ska verka för att dessa personer får sina behov tillgodosedda.

På så sätt har kommunen ansvar för att även de som får assistansersättning får det stöd som de behöver.

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, utövar tillsyn över all verksamhet enligt LSS. Det innebär att IVO granskar att verksamheterna uppfyller de krav och mål som står i lagar och andra föreskrifter.

Vi anser att tillsynen behöver förbättras och ske oftare. Förutom det som görs nu, till exempel brukarundersökningar, tror vi att IVO kan få mer information från både dem som får LSS-insatser och dem som arbetar i verksamheterna.

Vi tror också att det kan behövas mer så kallad frekvenstillsyn.

I dag utövar IVO frekvenstillsyn genom att minst en gång om året inspektera boenden för barn och unga.

- Vi föreslår att regeringen ger IVO i uppgift att utreda om frekvenstillsyn kan behövas för gruppboendestäder.
- Vi föreslår också att det ska krävas tillstånd för att bedriva verksamhet med de nya insatserna personlig service och boendestöd, personligt stöd till barn, samt förebyggande pedagogiskt stöd.

Kommuner och landsting som vill bedriva sådan verksamhet måste anmäla det till IVO innan verksamheten påbörjas.

Vi tror att det behövs en satsning på kompetensutveckling för dem som arbetar inom LSS-området. Det gäller inte minst när nya insatser införs.

Vi ser också problem i att det finns de som ger stöd enligt LSS, och samtidigt är god man, förvaltare eller ställföreträdare åt samma person. Detta bör dock inte lösas genom att ändra i LSS, utan måste regleras i andra system.

- Regeringen har redan sagt att det ska ske en översyn av regelverket om gode män, förvaltare och andra ställföreträdare. Vi föreslår att det ska ingå att se över hur regelverket fungerar när det gäller personer med funktionsnedsättning.
- Vi föreslår att Socialstyrelsen får i uppdrag att ta fram ett utbildningsmaterial.
Detta ska öka förståelsen för de olika rollerna: att få stöd enligt LSS, att ge stöd, och att företräda någon.

Den nya lagen om stöd och service

Utredningen föreslår att en ny lag om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning ska ersätta den nuvarande lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Vi vill ändra formuleringen i lagens namn till ”personer med funktionsnedsättning”. Förkortningen för den nya lagen blir dock LSS, som förut.

- LSS ska innehålla de nya förslag som vi har beskrivit i den här sammanfattningen.
- Personlig assistans ska vara en insats som beviljas enligt LSS.
- Det ska framgå i både LSS och socialförsäkringsbalken att staten ansvarar för personlig assistans, på så sätt att insatsen tillhandahålls genom den statliga assistansersättningen.

- Försäkringskassan ska minst vart tredje år följa upp personers behov av assistansersättning.
Men om personen har fyllt 65 år behöver någon uppföljning inte göras.
- Det ska framgå av LSS att barn har rätt att få viktig information. Exempel kan vara information om sina rättigheter, handläggningen, kommande beslut, orsaker till beslut samt konsekvenser.

När lagen börjar gälla samt övergångsregler

Vi föreslår att den nya lagen om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning ska träda i kraft den 1 januari år 2022.

Från och med den dagen börjar lagen gälla. Det innebär att alla beslut om personlig assistans som kommuner har fattat tidigare ses som beslut om assistansersättning, och blir då ett ansvar för Försäkringskassan.

- De första tre åren som lagen gäller måste alla som har personlig assistans eller assistansersättning ansöka om ersättning på nytt.
- De kan också i stället vända sig till sin kommun och ansöka om någon av de nya insatserna i LSS.

Nya ansökningar måste alltså göras under tiden från den 1 januari 2022 till och med den 31 december år 2024.

Senast den 1 januari 2025 upphör alla gamla beslut om personlig assistans och assistansersättning att gälla. Med gamla beslut menas att de har meddelats före den 1 januari 2022.

När de nya insatserna i LSS införs måste alla berörda få information och utbildning på olika sätt.

Utjämning och fördelning av kostnader

År 2004 infördes ett system för att utjämna kommunernas kostnader för LSS-insatser och assistansersättning. Vår utredning har undersökt om det skulle gå att förändra utjämningssystemet.

Vi har kommit fram till att ändringar skulle kunna medföra nya problem. Det finns flera fördelar med att ha kvar det nuvarande systemet. Vi föreslår därför inga ändringar.

När staten blir ensam huvudman för personlig assistans bör kommunerna ändå betala en del av kostnaden för assistansersättningen.

- Vi föreslår att kommunerna ska finansiera en del av kostnaden för assistansersättningen: upp till 20 timmar per vecka.

Konsekvenser av förslagen

Vi beräknar att mellan 3 000 och 4 000 barn kommer att ansöka om och beviljas den nya insatsen personligt stöd till barn.

De flesta av dessa barn kommer att få insatsen i stället för personlig assistans.

Vidare tror att vi att ungefär 1 400–1 800 personer kommer att beviljas den nya insatsen förebyggande pedagogiskt stöd.

Även de får i många fall denna nya insats i stället för insatsen personlig assistans.

En tredje förändring blir att mellan cirka 7 000 och 10 000 personer kommer att beviljas den nya LSS-insatsen personlig service och boendestöd.

Dessa personer har i dag ofta andra LSS-insatser eller stöd enligt socialtjänstlagen.

Sammantaget innebär våra förslag att statens kostnader minskar med runt 600 miljoner kronor varje år.

En viktig förklaring till minskningen är att assistansersättningen sänks om assistenten lever i hushållsgemenskap med den som får assistans.

Kommunernas kostnader beräknas öka med mellan 300 miljoner och 400 miljoner kronor varje år.

Förklaringen är ökade kostnader för de nya kommunala LSS-insatserna.

Det kommer också att bli engångskostnader på cirka 200 miljoner kronor under den första tiden, när lagen är ny. Det som kostar är till exempel nya myndighetsuppdrag och anpassningar av IT-system.

Vi bedömer att våra förslag inte påverkar jämställdheten mellan kvinnor och män.

Däremot kommer fler pojkar och män än kvinnor och flickor att beröras av förändringarna. Förklaringen är att fler män och pojkar har assistansersättning och LSS-insatser.

.....

Bearbetad till lätt svenska av

Amalthea Frantz

Språkkonsulterna Producta AB

2018-12-10

.....